

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 35

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1974 METŲ RUGSĖJO - SEPTEMBER 19

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atakiro numerio kaina 20 centų

70-TIEJI METAI

Simas Kudirka nori atvažiuoti Amerikon

Tai pareiškė jis pasikalbėjimo telefonu. Jo išlaisvinimo eiga buvo ilga, bet daugelio žmonių pastangomis pasiekta pasigerėtino laimėjimo.

Simas Kudirka jau paleistas iš sunkių darbų stovyklos ir rugpjūčio 30 d. parvyko į savo gimtąjį Griškabūdį pas savo motiną Mariją Sulskienę.

Kaip žinome, 1971 m. gegužės mėn. sovietinis teismas Simą Kudirką buvo pasmerkęs 10-čiai metų sunkių darbų stovyklos. Savo paskutiniame žodyje pasmerkėsimas Kudirka teisme reikalavo, kad būtų leista atkurti laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą.

Iš stovyklos jis buvo paleistas rugpjūčio 23 d. Aukščiausiai Sovietų Sąjungos Tarybai nutarus, t. y. praėjus lygiai 3 metams ir 9 mėnesiams nuo jo išdavimo 1970 m. lapkričio 23 d.

Iki teismo Kudirka buvo laikomas Lukiškių kalėjime Vilniuje, o po teismo išvežtas į Mordavijos autonominės respublikos Potmos stovyklą. 1972 m. liepos 9 d. su 500 kalinių grupe Simas buvo nugabentas į tolimą šiaurę — Permos oblasties Vsesviatškaja stovyklą, kur buvo žymiai šaltesnis klimatas ir sunkesni darbai. Tik neseniai jis buvo perkeltas į netoli Maskvos esantį Vladimirio kalėjimą, kurio dalis yra skirta užsieniečiams.

Nors ir labai sunkiame varge būdamas, Simas Kudirka nenustojė kovojęs su pavergėjais. Jis drauge su kitais kaliniais rašė skundus Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui ir Jungtinėms Tautoms. 1972 m. ir 1973 m. rugsėjo 5 d. Kudirka, Silinkas, Mikalauskas drauge su kaliniais rusais, ukrainiečiais, armėnais labai slapta liudnė tylos susikaupimu ir kiekvienas savo maldomis prie paruošto ir žvakėmis papuošto kapo pagerbė milijonus žmonių koncentracijos stovyklose žuvusių. Rugsėjo 5 d. yra jubiliejinė diena, nes 1919 m. rugsėjo 5 d. Leninas pasirašė stovyklų įsteigimo dekretą. Dėl šių demonstracijų stovyklos administracija vedė ilgus tardymus.

Kai šių metų gegužės mėnesį Amerikos prezidentas Ričardas Nixonas Maskvoje konferavo su Sovietų Sąjungos komunistų partijos generaliniu sekretorium Leonidu Brežnevu, įžymusis sovietų disidentas prof. Andriejus Sacharovas jiems abiems įteikė savo ilgą pareiškimą,

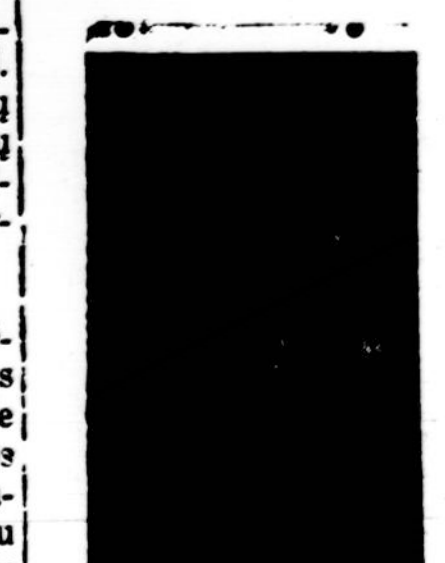
pridėjo prie jo ilgą politinių kalinių sąrašą, taip kurių buvo Kudirka, Žukauskas, Rudaitis, Povilonis, Sakalauskas, Mackevičius, ir reikalavo juos visus paleisti ir jiems duoti judėjimo bei emigravimo laisvę.

Iš 1974 m. rugpjūčio 31 d. The New York Times Kudirkos paleidimo aprašymo galima suprasti, kad prof. Sacharovo pareiškimas galėjo turėti įtakos, nes jam pirmajam buvo praneštas Aukščiausios Tarybos nutarimas. Dienraščio Maskvos korespondentas Christopher S. Wren mano, kad sovietai Kudirką paleido, norėdami su Amerika sudaryti sau palankesnę prekybos sutartį.

Simui iš stovyklos išvaduoti, tur būt, daugiausia padėjo jo motina, turėdama Amerikos pilietybę, kurią netrukus gavo ir jos sūnus Simas. Be to, New Yorke S. Kudirkai išvaduoti veikė dvi organizacijos: "Amerikans for Simas", kuriai vadovauja Daiva Kezienė ir "Seamen Education Federation", kuriai vadovauja latvis dr. Roland Peagle.

Kezienė nuolatinius ryšius palaikė su amerikine spauda ir kongresininkais, besirūpinančiais Kudirkos laisve, o Gražina Peagle-Kulikauskaitė laikė telefoninį ryšį su Valstybės departamentu, Amerikos ambasada Maskvoje ir Simo motina, gyvenančia Griškabūdyje. Kudirkos vadavimo akcijoje dalyvavo Amerikos Lietuvių Taryba, Amerikos Lietuvių Bendruomenės vadovybė ir pavieniai asmenys.

Kai 1970 m. lapkričio 23 d. Vliko valdybai posėdžiaujant buvo gauta žinia apie lietuvio jūrininko išdavimą sovietams, Vlikas tuojau apie tai painformavo kitus veiksmus ir kvietė visus pro-

Ilgametis Kinijos premjeras Ču En-lai, kuris šiuo metu serga. Jis yra 75 m. amžiaus.

testuoti dėl išdavimo ir rusų nepaprastai brutalaus elgesio su Kudirka. Protestų bangos pasipylė po visą Ameriką.

Ta proga ypač didelės demonstracijos vyko Bostone. Čia buvo atitinkamai paminėtos ir Kudirkos išdavimo metinės. Brolių Veitų vadovaujamo komiteto sumanymu buvo pasamdytas laivas ir, dalyvaujant Vliko pirminkui dr. J. K. Valiūnui ir vicepirm. Jurgiui Valaičiui bei kitiems, buvo į jūrą nuleistas vainikas toje vietoje, kur S. Kudirka buvo išduotas sovietams.

Dabar Simas Kudirka nori atvažiuoti į JAV-bes. Jis prašė "Seamen's Education Federation" atstovų, kuri su juo kalbėjosi telefonu,

padėkoti visiems, kurie padėjo ir padeda jo laimėjimui, kad jis būtų išlaisvintas. Jis labai noria su šeima kuo greičiau emigruoti į JAV-bes.

Simo motina Marija Šulskienė gavusi daug sveikinimų iš tų, kurie sakė, jog šis nauts išlaisvinimo eigą.

Nauji diplomatų pasakymai

Prez. Fordas ambasadorium Pekingę paskyrė respublikonų partijos pirmininką George Bushą. Buvo paskirtas pirmuoju ambasadorium Rytų Vokietijai. Buves Nixono ekonominis patarėjas Kenneth Rush paskirtas ambasadorium Paryžiuje. o buves Nixono patarėjas tarptautiniams ekonominiams reikalams Peter Flanigan — ambasadorium Madride.

Ilgametiniam senatų užsienio reikalų komiteto pirmininkui Williamui Fulbrightui, kuris pralaimėjo pirminius rinkimus, siūlo mas ambasadoriaus postas Londone.

Buves Baltųjų Rūmų štabo viršininkas gen. Alexander Haig skiriamas NATO vyr. kariuomenės vadu. Jis kartu bus ir JAV kariuomenės Europoje (jos yra apie 300,000) kadas.

Prezidento uošvį banditai paleido

Meksikos prezidento uošvį Zuno Hernández, 83 m. amžiaus, kurį buvo pagrobė banditai, po 11 dienų paleido. Už jį reikalavo paleisti 15 politinių kalinių ir sumokėti \$1.6 mil., bet nieko negavo.

N. Zelandijos premjeru išrinktas buvęs finansų ministris Roling, 46 m. amžiaus.

Kaip sustabdyti infliaciją?

Kad infliacija šiuo metu yra krašto didžiausias priešas, pareiškė ir prez. Fordas. bet tokio gydytojo, kuris žinotų jai sustabdyti stebuklingus vaistus, kol kas nėra.

Prezidentas ieško tokių gydytojų, kurie duotų vertus apsvaistyti paslūlymus. Tuo tikslu jis pakvietė daugiau nei 20 žymių ekonomistų į posėdį. Tų posėdžių bus ir daugiau, o rugsėjo 27-28 dienomis šaukiama konferencija, kurioje bus pakviesta apie 600 įvairių specialistų.

Sovietai ir žydai žimėjo

Kaip žinoma, sovietai nori gauti prekybą su JAV daug lengvatų, ypač miltų sumažinimo, bet kongresas, ypač senatas, tam priešinas ir reikalauja, kad būtų leista ir Sovietų Sąjunga laisva žydų emigracija. Žydus ypač užtaria sen. Jackonas.

Dabar jau susitarta, kad sovietai leis per metus išvažiuoti iki 60,000 žydu. nepersiekios tų, kurie pareiškė norą iškviesti. nereikalaus tėvų sutikimo ir kt.

Derybos dėl JAV nuolatinių biznyje už žydų išlaisvinimą dar nebaigtos, bet artėjama prie susitarimo. Tokiu būdu laimės ir žydai, ir sovietai.

Motexis vadovaus respublikonams

Respublikonų partijos pirmininką paskyrus ambasadorium Kinijai, jo vieton paskirta buvusi padėjėja Louise Smith iš liwos.

Tuo būdu moteris pirmą kartą vadovaus respublikonų partijai.

Britanijos unijos cemia Wilsoną

Britanijos darbo unijų kongresas vieningai pritarė Wilsono vadovaujamos darbo partijos darbams. Tai dar labiau jį paskatino greičiau skelbti naujus rinkimus, kuriuos tikisi laimėti ir sudaryti daugumos vyriausybę.

Sovietų Sąjunga vadai giria, kad lietuvių jūrininkas, kuris šiuo metu serga, yra 75 m. amžiaus.

JAV milijonai Čilės vyriausybei nuversti

Centrinės JAV žvalgybos (C.I.A.) direktorius William E. Colby liudijo atstovų rūmų slaptame komisijos posėdyje, kad nuo 1970 iki 1973 metų Nixono administracija skyrė daugiau nei \$8 mil. Čilės kairiųjų sudarytai vyriausybei su prez. Allende prieštaky nuversti.

Kaip žinoma, dr. Allende prezidentu buvo išrinktas 1970 m. ir 1973 rugsėjo 11 d. nuverstas ir tame perversme žuvo.

Pinigai tam reikalui buvo skiriami "40 komiteto", kuriam vadovauja Kissingeris.

Tas komitetas buvo sudarytas dar Kennedžio laikais. C.I.A. įstaigos veiklai kontroliuoti.

Legionieriai prieš amnestiją

Amerikos Legiono naujasis viršininkas James Wagonseffer, susitikęs su prez. Fordu, pareiškė, kad legionas yra priešingas amnestijai dezertyrams ir išvengusiems karinės tarnybos. Jis siūlo, kad tik teismas spręstų kiekvieno dezertyro bylą atskirai.

Prez. Fordas yra nutaręs netrukus paskirti komisiją, kuri nagrinės individualiai dezertyrų bylas. Komisijai bus 3-7 asmenys, iš jų gal tik vienas valdininkas.

Oficialiai yra apie 50,000 asmenų, kurie kaltinami ar ieškomi ryšių su nusikaltimų mobilizacijos įstatymam.

Los Angeles rugsėjo 3 d. mirė inž. Baly Clurionis, gimęs 1919 m. Leipalingy, kuris dirbo tolimųjų erdvių tyrimuose ir yra padaręs kelis išradimus.

Arabų valstybės, iš naftos labai praturtėjusios, dabar savo pinigus nori investuoti užsienyje. Saudi Arabija už kelis bilijonus dol. žada pirkti JAV bonų, o Kuivatt nori pirkti už \$246 mil.

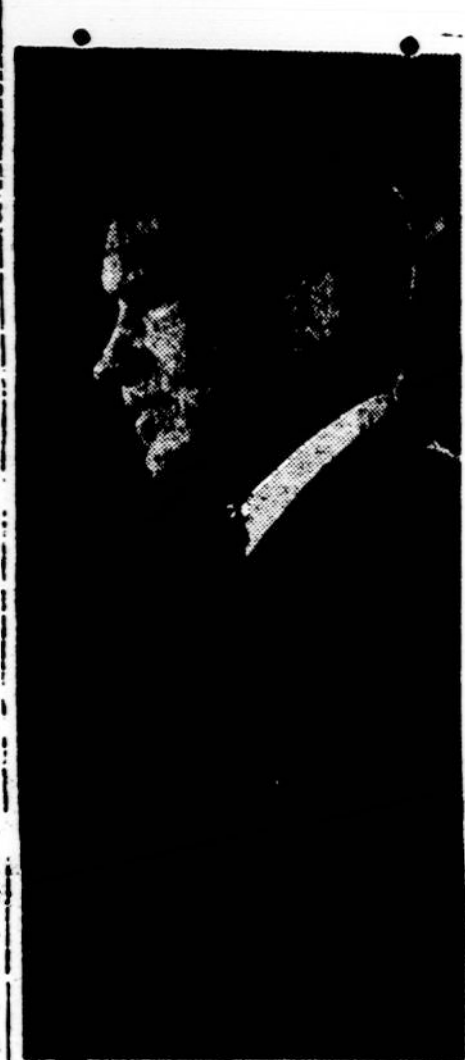
stambiaji Britanijos St. Martin Property bendrovė, kuri vertinasi nekilnojamojo turto pirkimu ir pardavimu.

Nuvertus Portugalijoje diktatūrą, naujoji valdžia jau kiek seniau pripažino nepriklausomybę buvusiai Gvinejos kolonijai, o šioms diemonis ta laisvę suteikta ir Mozambikui, kuri dėl nepriklausomybės kariavo 10 metų.

FBI direktorius Kelly išleido 282 puslapių raportą apie kriminalinius nusikaltimus 1973 m. iš kurio aiškėja, kad nusikaltimų skaičius nesulaukiamai auga, nebeįėjant jokių priemonių.

Fordas atleido Nixonui visas nuodėmes

Praeitą sekmadienį prezidentas pasirašė aktą, kuriuo R. Nixonas apsaugomas nuo visų galimų kaltinimų ir baudsmių Watergate byloje. Tas veiksmas daug senatorių nuteikė prieš Fordą.

Buvusio prezidento Nixono "vargai", pasitraukus iš Baltųjų Rūmų, nepasibaigė. Watergate byloje teisiant jo buvusius patarėjus, buvo metu padarė ar galėjo padaryti. Nixonas esąs jau atkenčijęs ir dar kenčijęs dėl padarytų klaidų.

Lėktuvo nelaimė

Jonijos jūroje

Sekmadienį Jonijos jūroje, netoli Graikijos, nukrito Trans World Airlines lėktuvas. Jis skrido iš Izraelio į New Yorką. Lėktuve buvo 49 keleiviai ir visi žuvo.

Įtariama, kad lėktuvą galėjo susprogdinti arabų teroristų pakišta bomba.

Mir gen. Creighton Abrams, 59 m. amžiaus, kariuomenėje tarnavęs 37 metus, buvęs vyr. kariuomenės štabo viršininkas. Apie jo heroizmą ir sumanumą pasakojamos legendos.

įždai dar šimtus tūkstančių dolerių neteisėtai atsiųskaitytų mokesčių už dovanotus valstybei savo viceprezidento laikų dokumentų.

Sakoma, kad šie nežinomos atities grėsmės R. Nixoną buvo taip prislėgusios, kad jau ir jo sveikata pradėjo ir krypti. — visiškai nugrinzdęs į depresiją.

Bet, štai, praeitą sekmadienį 11 val. ryto ir gausių priešų ujamą Nixoną apšvietė palaima. Prezidentas Fordas, paėmėdęs savo episkopų bažnyčioje, pasikvietė į Baltuosius Rūmus spaudos atstovus ir, pasakęs apie 300 žodžių kalbą apie juntamą sąžinės graužimą ir reikalą pagaliau užversti nemalonus istorijos skyrių, gale paskelbė, kad jis, remdamasis prezidentui suteikta teise, visiškai atleidžia Nixoną nuo bet kokios atsakomybės už visus veiksmus prieš JAV įstatymus, kuriuos jis prezidentavimo metu padarė ar galėjo padaryti. Nixonas esąs jau atkenčijęs ir dar kenčijęs dėl padarytų klaidų.

Į tą "absoliučią amnestiją" Nixonas tuoj atsiliepė jautriu padėkos laišku prezidentui Fordui, kuriame jis gailisi, kad klydęs, nudeldamas Watergate bylos aiškinimą ir dabar tas graužulys lydesias jį visą gyvenimą.

Sie prez. Fordo suteikti buvusiam prezidentui atleidimai, aišku, yra teisiškai pagrįstas ir humaniškas veiksmas, bet jie sukėlė ir daug priešiško balsų iš abiejų partijų atstovų.

Vieni senatoriai kaltina Fordą, kad galimų apkaltinimų dovanojimą suteikęs Nixonui dar prieš bet kokį teismo sprendimą, kad tai padaręs draugiškumo sumetimais ar per daug pamaldžiai susigraudinęs. Kiti prikiša, kad tokia "amnestija" būvė dar kartą pademonstruota, kad ne visi piliečiai lygiai traktuojami prieš įstatymus. Yra ir labai rūsių balsų, reikalaujančių atnaujinti "impynchimo" bylą, kuri buvo numarinta, Nixonui pasitraukus iš prezidento pareigų.

Atrodo, kad šį kartą daugiausia nukentės prez. Fordas, ta malone sugadinęs savo gerus santykius su geroka dalimi kongreso.

Kad vėl per vėlai nepabustume

Daug neklysimė sakdami, kad ilgą eilę mūsų tautos jaunosios istorijos metų tebuvo tikrai "kova dėl mūsų teisybės", dėl "teisingumo įgyvendinimo" — dėl mums padarytų skriaudų atitaisyimo. O daugelis tų skriaudų — kaip tik mums ir buvo padaryta dėl tos mūsų nepaprastos tiesos "meilės" ir naktaus pasitikėjimo pasaulio teisingumu.

Štai, pasitikėdami savo teise į laisvą apsisprendimą ir nepriklausomybę, mes Lietuvos kūrėmsi pradžioje gerokai pavėlavome susiorganizuoti savo kariuomenę ir dėl to vos tik tos nepriklausomybės nepradarome.

Pasitikėdami Suvalkų sutartimi su lenkais, praradome Vilnių.

Pasitikėdami Tautų Sąjungą, Ambasadorių konferenciją ar Haagos teismą, niekad nesulaukėme mūsų "teisingumo atstatymo".

Pasitikėdami savo neutralumo pareiškimais Antrojo pasaulinio karo išvakarėse ir Sovietų Sąjungos "gera valia" ne tik susilaukėme sovietų okupacijos, bet dar ir kažkaip kvailai, "pagal įstatymus ir teisingumo nuostatus", Antanas Merkys stengėsi perduoti valdžią Justinui Paleckiiui...

Nedaug betruko, kad pasitikėdami Hitlerio "teisingumu" ir jo "mūsų tautos aspiracijų supratimu", būtume sukliše šimtus tūkstančių lietuvių galvų į jo karo mašiną. Tik viena laimė, kad Hitleris nepasitikėjo užkariautais kraštais ir dėl vokiško išdidumo nesugebėjo jų apgauti.

Na, o po tų mums dėl tiesos meilės ir pasitikėjimo susilauktų skriaudų ilgus metus išsielvato lauzdydavome rankas, kaltindavome visą pasaulį, tik kuo mažiau patys save.

Atrodo, kad "pasaulio teisingumu" mes nemažiau pasitikime ir šiandien išvilioje ir kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo. Mūsų politikų vadinamosios "pasaulio politikos apžvalgos" kone visada mums rodo šviesias perspektyvas, kažkurio užsienio reikalų departamento raštininko mums palankus pareiškimas visada yra "stiprinantis vilčių", o jau užsienio reikalų ministras ar prezidentas tai, pagal mūsų tiesos meilę, — niekada negalys meluoti ar pakeisti savo nuomonę!

O vis dėlto jau būtų pats laikas įsitikinti, kad net mūsų šlovinamos Vakarų demokratijos jokio teisingumo neboja. Tai ypač akivaizdžiai įrodė ir Australijos, ir N. Zelandijos viešas nusispiovimas į mūsų teisybę ir neteisėtą Lietuvos sovietinės okupacijos palaiminimą.

Zinoma, ir vėl mes iš įtūzimo raujamės plaukus, protestuojame ir piketuojame, bet kaip visada — bėgdami paskui įvykusį faktą, kurio jau nebegalima pakeisti.

O kurgi ta mūsų išmintis buvo ankščiau?

Šia proga mes norėtume "tiesos mylėtojų" dėmesį atkreipti ir į Amerikos "teisingąją" paskutinių laikų politiką, kuri vieną dieną gali taip pat mūsų "pasitikėjimą tiesos laimėjimu" gerokai apvilti. Šiandien Amerika jau ieško "draugiškumo" ne tik su Sovietų Sąjunga, bet ir su komunistine Kuba, komunistine Albanija, komunistine Mongolija ir kas žino dar su kuo. Pagaliau ji net ir Izraelio žydėlius po svarą pardavė, kad iš karto nebūtų per didelio triukšmo.

Tai ar Lietuvos ir aplamai Pabaltijo sovietinės okupacijos neteisėtumas tikrai Amerikai taip nepaprastai rūpi, kad ji garantuotai niekad neparduos mūsų vilčių?

Daug davinų rodo, kad verta labai susirūpinti, kad vėl iš savo pasitikėjimo teisingumu sapno nepabustume per vėlai — jau po lemtingų įvykių. Tai turėtų turėti savo galvose ypač dabar šaukiamas Amerikos Lietuvių Kongresas. Jeigu ne daugiau, tai tokia proga būtina reikėtų iš naujo JAV prezidento išpausti bent aną seno turinio raštą, kad "Amerikas Lietuvos okupacijos, kaip ir ligi šiol, nepripažįsta ir nepripažins". Tada gal artimiausiu laiku bent apsimeluoti bus nepatogu. O kaip bus toliau, dar pamatysime.

KNYGA YRA GERIAUSIAS ZMOGAUS DRAUGAS, VERTINGIAUSIA DOVANA.

IEŠKODAMI DOVANŲ SAVO ARTIMIESIEMS, ATSIMINKITE KELEIVY. JO METINE PRENUMERATA BUS GERIAUSIA DOVANA.

KELEIVY GALIMA GAUTI DAUG IDOMIŲ IR NAUJAUSIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ.

Ką kiti rašo?

NEPASITIKEJO TAUTA, ŽINOJO APIE SLAPTĄ SUSITARIMĄ...

Rugpjūčio 4-11 dienomis buvo Lietuvių studijų savaitė Šveicarijoje. Jos išsamus aprašymas yra išspausdintas Draugo priede rugpjūčio 31 d.

Iš jo sužinojome, kad rašytojas R. Spalis ten skaitė paskaitą apie buv. prezidentą A. Smetoną. Korepondentas rašo:

"Vertindamas prezidentą A. Smetoną teigiamai, prelegentas pripažino ir kai kurias jo silpnynes. Antai, aiškindamas, kodėl po 1926 m. perversmo A. Smetona įvedė autoritetinę santvarką ir ją palaikė iki sovietinės invazijos 1940 metais, R. Spalis nurodė Smetonos nepasitikėjimą tautos subrendimu demokratiškai tvarkytis, o tas nepasitikėjimas buvęs lyg paveldėtas iš atgimimo laikotarpio, kada Lietuva buvo "vilky" grasoma, bet lietuviai tikro sąmoningumo dar nebuvo pasiekę. Tai leido vienam studijų savaitės dalyviui (J. Barasui) paklausti: "Sutinkant, kad 1926 m. gruodžio mėn. perversmas, kuriam vadovavo A. Smetona, buvo reikalingas tautai, kaip ligoniui chirurginė operacija, tai kaip vertinti tą "gydytoją", kuris po operacijos tą "ligonį"...

...gydė per daugelį metų, neleidamas jam atsikelti?" Kokį paaiškinimą davė paskaitininkas, korepondentas nerašo.

Toliau rašoma:

"Per diskusijas po paskaitos apie prezidentą Smetoną taip pat paaiškėjo vienas svarbus politinis faktas, kuris iki šiol nebuvo viešai iškeltas, svarstant Lietuvos vyriausybės laikyseną po Sov. Sąjungos karinių įgultų įsileidimo į Lietuvą 1939 metais, būtent, kad tada Lietuvos užsienio reikalų ministerijai buvo žinoma apie Sovietų Sąjungos slaptą susitarimą su Hitlerio Vokietija pasidalyti Lietuvą į tautų zonas (dalį Suvalkijos paliekant nacinei Vokietijai). Tik liko neišaiškintas klausimas, kodėl tuometinė A. Smetonos vyriausybė nedarė jokių konkrečių išadų anai klaidingai grėsmei bent kiek užbėgti už akių."

Labai gaila, kad tas klausimas "liko neišaiškintas". Kai dabar jis yra iškeltas, būtina reikalaudina, kad kompetentingi asmenys ne tik patvirtintų paslaptį išaiškintų, bet gal ir pasiaiškintų.

Amerikos Lietuvių Taryba

Amerikos lietuvių kongresai

Amerikos Lietuvių Kongresas jau visai arti: jis įvyks rugsėjo 28-29 dienomis Pickett Congress viešbutyje Chicagoje. Jį šaukia ir organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba. Šis Aktos šaukiamas Lietuvių Kongresas yra atstovų. Tokie Lietuvių Kongresai šaukiami kas penktieji metai.

Jų aptartomis, nustatytomis ir pasiūlytomis gairėmis vadovaujasi Akta savo veikloje Lietuvai padėti išsivaduoti iš komunistinės okupacijos.

Šiometinis Amerikos Lietuvių Kongresas, Tariant Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko dr. K. Bobelio žodžiu, šaukiamas tikslu:

"...parodyti Amerikos visuomenei didelę lietuvių vienybę, susiklausymą, toleranciją, masiniame minėjime demonstruoti Lietuvai daromą skriaudą, atkreipti dėmesį į nelegaliai besikėsiančią Lietuvos okupaciją, lietuvių tautų slopinimą. Tai pat siekiama atkreipti JAV politikų ir visuomenės dėmesį į pavojus, kurie grėšia JAV bėms per daug pasitikint Sovietų Sąjungos pažadais."

Amerikos Lietuvių Taryba buvo įkurta tuojau, kai Maskvos raudonieji imperialistai, susitarę su rudoju Berlyno nacionalsocialistu

Hitleriu, 1940 m. birželio 15 d. okupavo laisvąją Lietuvą.

Gavę tą skaudžią žinią, Amerikos lietuviai pasuko veikti Lietuvai ir lietuvių tautai padaryti skaudai atitaisyti.

"1940 m. birželio 25, 26 ir 27 dienomis Wilkes-Barre, Pa., įvyko Lietuvių R. K. Susivienijimo direktorių tarybos suvažiavimas, kuriam L. Šimutis (dabartinis Aitos garbės pirmininkas) iškėlė klausimą, kad Lietuvai atsidūrus tragiskoj būklėj, tuoj reikia pradėti plačią ir efektingą Amerikos lietuvių veiklą. Būdamas netik LRKSA pirmininkas, bet ir ALRKF vykdomasis sekretorius, pasiūlė tuoj sukviešti ir federacijos centro valdybos pasitarimą. Taip ir buvo padaryta... Šis susirinkimas tenka laikyti pačiu pirmuoju Amerikos Lietuvių Tarybai organizuoti žingsniu..."

(Am. L. Taryba, 17 psl.) Pradžioje įkurtasis vienas Lietuvos Gelbėti buvo pavadintas "Lietuvos Gelbėjimo Taryba". Vėliau tas pavadinimas buvo pakeistas kitu: "Amerikos Lietuvių Taryba". — Akta, kuri iki šiol tebesilaiko.

Pradiniuose tos organizacijos įstatuose buvo nustatyta jos veiklos gairės ir tikslai:

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Isteigta Lietuvių jaunimo sąjunga

Birželio mėnesio pradžioje įsteigta Vokietijos Lietuvių Jaunimo sąjunga, kurios valdybą išrinkti šie asmenys: pirm. stud. Alfredas Lucas, vicepirm. Manfredas Šiušelis ir sekretorė — izdininkė Živilė Vilčinskaitė.

Kontrolės komisiją sudaro abiturientas Romas Žalūkas ir Algis Valiūnas.

Valdyba pirmiausia žada stengtis palaikyti glaudesnius savitarpio santykius, per metus išleisti 4 informacinius biuletenius ir juos išsintinti visiems Vokietijoje gyvenantiems jaunuoliams, rinkti žinias apie lietuvių jaunimą ir kt.

Sąjungos adresas: A. Lutz, 744 Nuertingen, Enzenhart Platz 3.

Valdyba spalio 11-13 dienomis ruošia politinio lavinimosi savaitinį suvažiavimą. Jo pagrindinės temos: V. Vokietijos Rytu politika, Etninių grupių politinis angažavimas. Pokarinė Lietuva. Programos dalį tvarko A. Lucas, pramoginę — Z. Vilčinskaitė.

1975 metais numatomi šie suvažiavimai: kovo mėn. — susipažinti su III pasaulio lietuvių kongresu; per Sekmines — išrinkti atstovus į III pasaulio lietuvių jaunimo kongresą ir Vokietijos Lietuvių Jaunimo sąjungos valdybą; rugsėjo mėn. — III pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovų suvažiavimas.

Kitos naujienos

Vokietijos Lietuvių Bendruomenė įstojo nariu į Lietuvių Fondą, įnešdama 100 dolerių.

Rugpjūčio 23 d. Hamburgo universiteto didžiojoje salėje dainavo Hamiltono

Lietuvai Gelbėti Taryba jungia visas geriausias ir ryškiausias Amerikos lietuvių jėgas ir grupes, kurios aiškiai stovi už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą...

"Taryba dirba tik tuos darbus, kurie turi aiškų ryšį su tautos pastangomis atgauti Lietuvai nepriklausomybę, visai nesiskisdamas ir vidinius Amerikos lietuvių organizacijų reikalus."

Šiandien Amerikos Lietuvių Taryboje yra įsijungusios visos šio krašto lietuvių srovinės organizacijos: katalikai, tautininkai, sandarčiai, socialdemokratai, o taip pat jaunimo sąjūdžiai, — vyčiai, ateitininkai, skautai, neolituanai. Šviesos Santaros Federacija, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir kt. Tuo būdu Aktoje yra atstovaujama visa sąmoningoji lietuvių visuomenė.

Pagrindinė parama, įrašymai ir paskatinimai Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomai Lietuvai laisvinti veiklai suteikia tos Tarybos organizuojami ir šaukiami Amerikos Lietuvių Kongresai. Tai vyriausias ir autentiškiausias lietuviškos visuomenės balsas Amerikoje.

(Bus daugiau)

lietuvių chorą, kuriam vadovauja sol. V. Verikaitis.

Vaikų vasaros kolonija veikė nuo liepos 13 iki rugpjūčio 3 d. Romuvoje. Jai vadovavo seržantas Algis Vitkus iš Hockenheim, mokytoja Ona Mauzienė iš Muensterio ir stud. Eugenijus Krikščiūnas iš Toronto (Kanada).

Stovykla daug paramos gavo iš maj. J. K. Valiūno vadovaujamos lietuvių kuopos Schweizingene.

Vasario 16 gimnazijoje brandos atestatą gavo Kristina Zutauteitė, gimusi 1954 m. Augsburgėje. Jos tėvas lietuvis, o motina vokiečių. Būdamą gimnazijoje, ji šoko tautinius šokius, dainavo mokinių chore, dalyvavo skakutuose ir ateitininkuose.

Jos sesuo Romana šią gimnaziją baigė prieš 2 metus, o dabar studijuoja balistiką ir socialinę pedagogiką Muensterio universitete.

Vasario 16 gimnazija 1973-1974 mokslo metų pradžioje turėjo 83 mokinius, prieš Kalėdas ju skaičius pakilo iki 85. Mokslo metu gale buvo 81 ir du mokiniai svečiai — vienas iš JAV ir vienas iš Švedijos.

JAV LB KULTūros TARYBOS PRAŠYMAS

Didžiai Gerb. Bičiuli,

Naujai sudarytoji JAV LB Kultūros Taryba, kurios sąstatas jau paskelbtas laikraščiuose, yra pasiryžusi paruošti plačios apimties kultūrinės veiklos planą. Kad toks planas apimtų visas mūsų kultūrinio gyvenimo apraškas, objektus ir asmenis, pirmą eilę reikia sudaryti atitinkamą projektą, kurį išanalizavus ir išdiskutavus bus imanoma paruošti išsamų kultūrinės veiklos planą.

Šį planą norima vykdyti sistematingai, keliolikos metų bėgve, kiekvienais metais skiriant atitinkamą sumą lėšų, angažuojant numatytiems projektams tinkamus asmenis ir išpildant kitus šiame plane numatytus uždavinius. Tokiam kultūrinės veiklos projektui sudaryti yra reikalinga visos išvijos talka, atviras klausimo nagrinėjimas ir kuo platesnis mūsų kultūriniam gyvenime dalyvaujančių asmenų pritarimas. Todėl maloniai kreipiuosi į Jūsų, m. lais Bičiuli, prašydami atsakyti į žemiau pateikiamus 4 klausimus:

1. Kas, Jūsų nuomone, turi būti daroma praktinėje kultūrinėje veikloje, kokie kultūriniai uždaviniai pirmiausia sprendini, kokios kultūrinės sritys (muzika, teatras, dailė, literatūra etc.) ypatingai iškeliamos ir kokios kultūrinės aktualijos turėtų dominuoti mūsų kultūrinėje kasdienybėje? (t.

y, konkreti kultūrinė veikla).

2. Kokie kultūriniai projektai, Jūsų nuomone, yra skubiai vykdytini, keliant mūsų kultūrinę pažangą? Kokie aspektai (moksliniai, meniniai, rašytojai, visuomenininkai etc. — nurodykite pavardėmis) ir kokie darbai turėtų būti angažuojami? Kokie moksliniai, meniniai, kalbiniai, literatūriniai etc. projektai turi būti įvykdytini ir kaip greitai? Pabandykite nustatyti mūsų kultūrinės veiklos darbu prioritetą ir jį pagrįskite, jei imanoma.

3. Ar, Jūsų nuomone, mūsų kultūrinė veikla turi reikšti a) tik savosios išvijos tarpe, keliant tautinituatinistin momentą, b) derintis apskritai prie Lietuvos kultūrinės raidos, pabrėžiant jos lietuviškumo pradžią, ar c) eiti į kitas tautas, į tarptautinį forumą, akcentuojant daugiau propagandinį mūsų kultūros aspektą?

4. Kuo ir kaip Jūs patys, jei būtumėte paprašytas, galėtumėte prisidėti prie mūsų kultūrinės veiklos pagyvinimo, pagerinimo ir praturtinimo, idant visi bendromis pastangomis suteiktume mūsų gyvenimui egzilių istorinį įprasminimą?

Jūsų patarimų, sumanymų, siūlymų ir sugestijų lauksime iki šiu metų spalio 31 dienos. Atsakymus maloniai siųsti šiuo adresu:

Mr. A. Kairys, 8457 So. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.

Šis laiškas siunčiamas apie 300 asmenų, labiausiai pasireikšusių išvijos veikloje, kuriu adresai yra prieinami žemiau pasirašiusiam Bičiuliškai Jūsų.

Anatolijus Kairys, JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkas

KANADOS L. DAINŲ IR ŠOKIŲ SVENTĖ

Ateinančiais metais Kanados Lietuvių Bendruomenės Hamiltono apylinkė sukaks 25 metai. Šią sukaktį apylinkės valdyba nutarė atšvęsti spalio 5-13 dienomis Kanados Lietuvių Dienos proga, kurios svarbiausias įvykis būtų spalio 12 d. I-ji Kanados lietuvių dainų ir šokių šventė.

Tam reikalui yra sudarytas organizacinis komitetas: pirm. L. Skripukė, vicepirm. dr. V. Kvedaras ir A. Patamsis, sekr. V. Stanevičienė ir K. Baronas, išd. J. Kareckas, nariai — A. Juozapavičius, O. Stasiulis (jie kartu evangelikų atstovai), parengimu reikalui — K. Mikėys, P. Kanopa ir P. Grybas, tautinių šokių vadovė — G. Breichmanienė, dainų — V. Verikaitis, K. Mileris ir J. Pleinys, menų ir kt. parodų — A. Matulienė ir A. Trumpeckas, jaunimo — K. Šeštoka, nakvynių — K. Deksnys.

Numatoma, kad dainų šventėje dalyvaus apie 250 choristų ir apie 400 šokėjų (su vaikų grupėmis).

Pobūviui numatoma pasamdyti kareivinių salę, o dainų ir šokių šventei — areną, kurioje yra 4,000 vietų.

Mažos Monaco valstybės pilietiams draudžiama lošti azartinius lošimus garsiajame kazino, bet jie ir pajamų mokesčių nemoka.

Vietinės žinios

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS - KONCERTAS

1974 m. rugpjūčio 22 d., sekmadienį, 10 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos už pavergtąją Lietuvą.

3:00 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje įvyks pagrindinis Tautos šventės minėjimas.

Programoje:
Vėliavų įnešimas, himnai, invokacija ir atidaromasis žodis.

Pirmą kartą Bostone kalbės rašytojas VYTAUTAS ALANTAS iš Detroito. Tema: "Ar Vytautas Didysis girėjo Geležinio vilko štaigimą?"

Koncertas, kurio programą atliks buv. Vilniaus operos solistas STASYS LIEPAS. Akomponuos kompozitorius JERONIMAS KACINSKAS.

Po programos — kavutė ir pašilinksiminimas.

Lietuviai, prašome Jus su namiškiais ir bičiuliais gausiai dalyvauti pamaldose ir minėjime, kur nors mintyse prisiminsime mūsų brangią pavergtą Lietuvą.

JAV Lietuvių Bendruomenės
Bostono apylinkės valdyba

J. Gaidelio ir J. Kačinsko 788 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Prašau visus narius dalyvauti.

A. J. Young,
sekretorius

Laukiame influencos
epidemijos

Sveikatos apsaugos įstai-

Sandaričių susirinkimas

Bostono 7-tos kuopos sandaričiams pranešama, kad pirmas po atostogų kuopos narių susirinkimas bus šį sekmadienį, rugpjūčio 15 d., 2 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose.

Visi nariai prašomi dalyvauti.

Br. Bajerčius,
sekretorius

Dorchesterio klubo
susirinkimas

Dorchesterio Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas susirinks seštadienį, rugpjūčio 20 d., 7:30 val. vak. Aleksandro Čaplisko namuose,

ga įspėja, kad šią žiemą yra laukiama influencos A ir B epidemijos, todėl gyventojai raginami skiepytis nuo tos nemalonios "viešnios".

Tai daryti ypač patariama senesniems kaip 60 m., sergantiems širdies, plaučių, medžiagos apykaitos, inkstų ligomis.

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE

šeštadieniais ir sekmadieniais veikia

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

NUO 3 VAL. POPIET IKI 10 VAL. VAKARO

- SKANI LIETUVIŠKA PICA
- VOKISKAS ALUS
- JAUKIAI ISDEKORUOTOS NAUJOS PATALPOS
- LIETUVIŠKAS MALONUS PATARNAVIMAS
- TRIJŲ GENERACIJŲ LIETUVIŠKA MUZIKA

šeštadieniais ir sekmadieniais
NUO 12:00 VAL. IKI 3:00 VAL.

LIETUVIŠKI PIETOS

(Balandėliai, kugelis, dešros, kopūstai ir kt.)

Atsilaukykite ir būsite maloniai nustebinti!

S.B.L.P. DRAUGIJOS VADOVYBĖ

BOKIME VISUOMET JAUNI, RYZTINGI IR KIE-
TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.
STEPONAS KAIRYS

DAUGIAU ŠILIMOS

MAŽIAU IŠLAIDŲ

JUM NEREIKĖS ŽEMINTI TER-
MOSTATO, JEIGU ĮRENGSITE

NAUJĄ MODERNIĄ DIDELIO GREIČIO
SULAIKYMO GALVĄ—MINI DEGIKLĮ

Pakvieskite šandien be atlyginimo įkainoti. Per kelias valandas įrengimas garo, karšto vandens ar šilto oro sistemoje.

TAI ATSAKYMAS Į ALYVOS TRŪKUMĄ

Daugiau nei 40 metų patirtis

FORTUNA FUEL CO.

470 ADAMS ST., QUINCY
Boston: 436-1204 S. Shore: 773-4949
LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS
Garantuotas alyvos pristatymas

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

144 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia skundinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas arit. Cia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai sueina greitai ir tvarkingai.

Cia galima gauti įvairių, importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Svikienė

Senas parvirsta ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.

Benjamin N. J. ALBANA
625 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dailis
Popieriaus Siuvinis
Stiklas Langams
Viešio reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai

Telefonas: AN 8-2806

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais neprilimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Už mosies ne tik jaučius vedžioja.

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalynės, remonto ir projektavimo darbus iš lecho ir vėdinio, gyvenamųjų namų ir biuro pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Šaukite vėduos iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 696-9675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTE)

OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o E. KARDELIENĖS DAINŲ

žmogaus — be ydos.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

PLOKSTELĖ

Kelivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbiotos Kardelienės įdainuotų dainų ir arijų plokštelių. Kaina \$8.00. Paštu nešimčiama.

Laisvės Varpas

LIETUVIŲ RADJO
VALANDA

Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1430 KC ir WWEL

Vedėjas PETRAS VIŠCINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotas! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigų, o gimsite ten vietoje galės pasirinkti užsuktas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsiųsti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniams apgyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

AND

TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitas Rusijos okupuotas kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Prekes parduodamos nu-

mintomis kainomis.

Galima užsisakyti rublių

certifikatus, automobilius,

šaldytuvus ir pan.

Naujas vedėjas

Atidaryta darbo diena

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

Kitomis valandomis pagal

sutarimą telefonu.

389 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

384 W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTONE.
Telefonas AN 8-4636

Nuo 9 val. ryto iki 6 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

ATIDARYTAS NAUJAS SKYRIUS

740 Gallivan Boulevard, Dorchester, Mass. 02122

Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

DABAR

už mažesnius kaip \$1,000 dviejų metų įspėjimo indėlius moka 6% (iš tikrųjų tos rūšies indėliai duoda 6.27% pelno)

už visus kitus indėlius moka

5 1/4 %

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 109-tuosius metus.

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius.

Reikala su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$274,000,000

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintiems keliauti į Europą, Pietų Ameriką, Australiją ar į bet kurį kitą pasaulio kontinentą, praleisti atostogas Floridoje, saulėtose salose kaip Havajuose, Karibuose, Bermudoje, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos pasikviesti į svečius — geriausiai ir greičiausiai patarnaus TRANS - ATLANTIC TRAVEL SERVICE. Čia visų reikiamų bilietų (International and Domestic Air Tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkaant prekes tiems siuntimams (skrydtes, męgtinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Rublių certifikatus, automobilius, motociklus šaldytuvus ir kitus rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminei tik per

Trans-Atlantic Trading Co

(PODAROGIFTS INC. SKYRIUS BOSTONE)

Darbo valandos: — — — — — 9-5

Ketvirtadieniais 9-6

šeštadieniais uždaryta

393 West Broadway, P.O.B. 116

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomoni